

POMM1083

Suomen kielen ja kirjallisuuden pedagogiikka (5 op)

Oppiaineen olemus ja ops
Päivi Torvelainen

Kuvat Pixabaystä

Tänään
tavoitteena

- selventää opintojakson suoritusta (jos tarpeen) ja arviointia
- hahmottaa oppiaineen olemusta (tavoitteet & sisällöt) ensimmäisen luennon pohjalta ja opetussuunnitelman perusteiden mukaan
- syventää ymmärrystä oppiaineesta välineaineena

saadaan materiaalia sivustotehtävän 1 tekemiseen

Osallistuminen opetukseen (68 tuntia)

Luennot (24 tuntia)

Kontaktiopetusta on 14 tuntia (7 x 2 tuntia).

Itsenäinen työskentely 10 tuntia (ennakkotehtävät)

Pienryhmäopetus (44 tuntia)

Kontaktiopetusta on yhteensä 18 tuntia (9 x 2).

Itsenäinen työskentely 26 tuntia
(ennakkovalmistautuminen + moduulitehtävät)

Moduulitehtävät

Kolme vapaavalintaista

Yksi kaikille yhteinen:

Tehtävä 7. Ymmärryksen lisääminen mediailmiöistä ja monilukutaidon pedagogiikka

Moduuli 1. Kielet ja kielitietoisuus

Moduuli 2. Kirjallisuus, kulttuuri ja oppijoiden tekstiympäristöt

Moduuli 3. Tekstien tuottaminen ja tulkitseminen ja monilukutaito

Kieli- ja viestintäasiantuntijuuden reflektointi -> Oman sivuston tekeminen 27 tuntia (sivustotehtävät: alku- ja loppureflektiot, muut ryhmäkohtaiset tehtävät)

Suoritustavat

TAPA 1	ARVIOINTIKOHDE	TOTEUTUS	
•	Osallistuminen opetukseen (2,5 op)	Lähiopetus 4.9.2025–22.5.2026	VALITSE
•	Kieli- ja viestintäasiantuntijuuden reflektointi (1 op)	Kirjallinen työ 1.9.2025–29.5.2026	VALITSE
•	Tentti (1,5 op)	Tentti, (eTentti 17.–21.11.2025, syksyn ryhmille) 17.11.2025–5.12.2025	VALITSE
		Tentti, (eTentti 12.–16.1.2026, syksyn ryhmille) 12.1.2026–31.1.2026	VALITSE
		Tentti, (eTentti 16.–20.3.2026) 16.3.2026–3.4.2026	VALITSE
		Tentti, (eTentti 4.–8.5.2026) 4.5.2026–8.5.2026	VALITSE
		Tentti, (eTentti 10.–14.8.2026) 10.8.2026–31.8.2026	VALITSE

Soveltava tentti (40 tuntia)

Tenttiin vastaaminen noin 3 tuntia Examinassa

Aineistoihin tutustuminen itsenäisesti 37 tuntia

Mikä jäi mieleen päällimmäisenä luennolta ja opsista?

<https://edu.flinga.fi/s/EWJLG85>

Image by Gerd Altmann from Pixabay

Välineaine....

Luokka on
viestintäympäristö
(keskusteleva, lukeva,
kirjoittava luokka)

Kaikki kokemukset
luokassa/koulussa
muovaavat
viestijäkuvaa

Luokka viestintäympäristönä (esim. luokkien 1–2 sisällöistä)

- S1 Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä, **kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista**. Harjoitellaan **ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa**.
- S2 Harjoitellaan **tiedon etsintää** tekemällä havaintoja ympäristöstä ja **tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille**.
- S3 Harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, **kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä**. - - Harjoitellaan käyttämään omissa **teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita** ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.
- S4 Vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. **Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksesta muihin**.

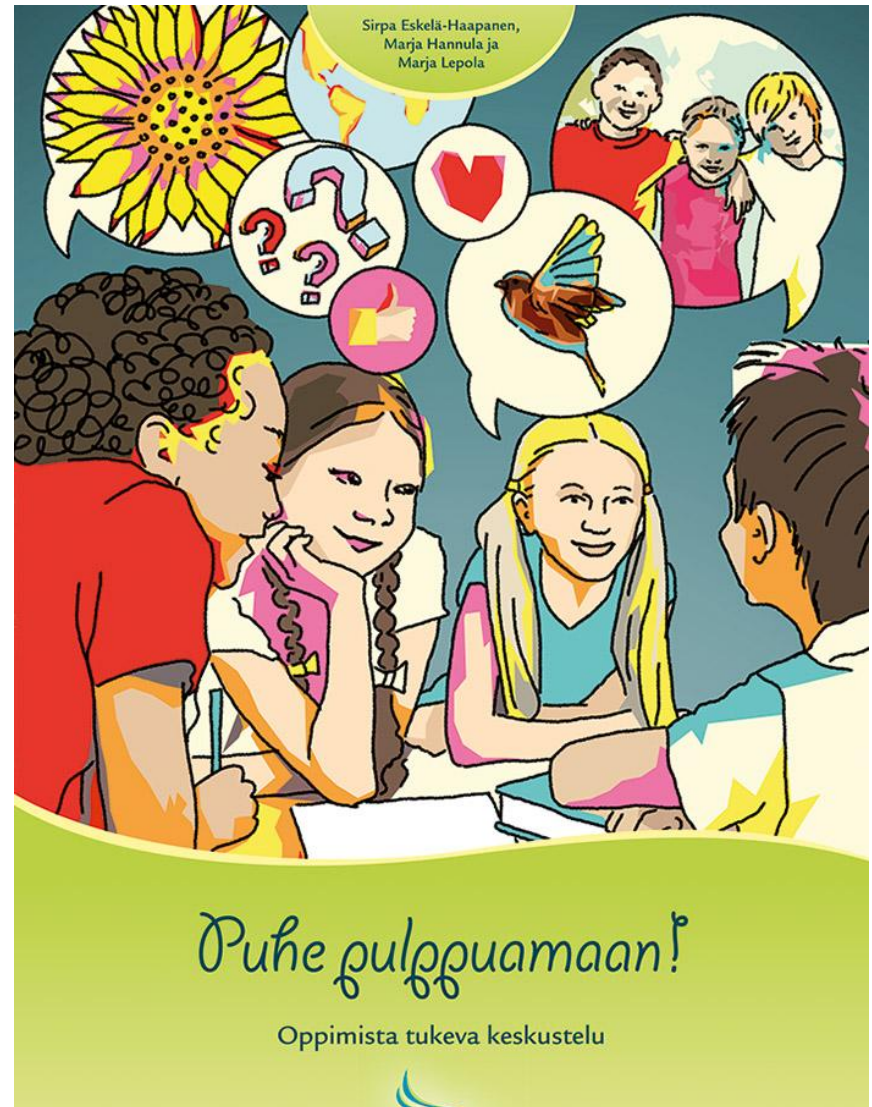
Keskusteleva luokka

Vuorovaikutuksellinen tuki. Luo luokkaan keskustelun perussäännöt. Mallinna ja opeta oppilaille keskustelun perustaitoja sekä ohjaa heitä jatkamaan keskustelua kysymällä, laajentamalla, tarkennuksia ja perusteluja pyytämällä.

Keskustelua virittävät resurssit. Käytä keskustelua eri oppiaineiden tunteilla. Käytä monenlaisia oppilaiden elämään liittyviä aiheita ja tekstejä virittämään keskustelua. Haasteelliset ja vaihtelevat tekstit ja tehtävät innostavat oppilaita.

Anna aikaa ja tilaa keskustelulle. Anna oppilaille aikaa harjoitteluun ja tilaa keskustelulle luokassa. Ole pitkäjänteinen. Käytä erilaisia heterogeenisiä ryhmiä: koko luokka, pienryhmä tai parit.

Keskustelutaitojen tukeminen luokassa
(Hannula 2012, 108)

Esimerkki keskustelun säännöistä (Hannula 2012, sovellus (ks. Thinking together -menetelmästä

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/39932>)

47 of 143

TAULUKKO 2 Yhteenvetoa ryhmien perussäännöistä

Sääntö	Ryhmä 1	Ryhmä 2	Ryhmä 3	Ryhmä 4	Ryhmä 5
Katso ja kuuntele henkilöä, joka puhuu.	X	X	X	X	X
Kunnioita muiden ajatuksia.	X	X	X	X	
Kysy jokaiselta vuorollaan mitä hän ajattelee.		X	X	X	X
Ryhmä pyrki pääsemään yhteiseen päätökseen.	X	X	X	X	
Varmistu, että olette pohtineet kaikkia mielipiteitä ennen kuin päätätte.	X	X		X	
Varmista, että kaikilta kysytään, mitä he ajattelevat.	X			X	
Jos toiset vaativat sinua perustelemaan ideasi, tee se.			X		X
Huolehdi, että ryhmä on sopuisa keskustelun jälkeen.		X			X
Vaadi perusteluja, jos jollakin on erilainen ajatus kuin sinulla.			X		X
Tee oma päätöksesi heti ja pidä kiinni siitä.					X
Kysy perusteluja.	X				

Kaikki ryhmät valitsivat yhdeksi säännöksi: katso ja kuuntele henkilöä joka pu-

Esimerkki keskustelun ohjauksesta (harjoitteluvaihe) (Hannula 2012, 120–121)

Yksin

Tekstin ja vastausvaihtoehtojen lukeminen yksin.

Mielestäni Kirsin kannattaa valita vaihtoehto A. B. C. D tai muu, mikä?

Miksi hän valitsee tämän vaihtoehdon?

Mitä etuja vaihtoehdossa on?

Mitä haittoja vaihtoehdossa on?

Yhdessä

- Keskustelkaa kustakin vaihtoehdosta ja pohtikaa mitä etuja ja haittoja niissä olisi? Tarkastelkaa vaihtoehtoja monesta eri näkökulmasta. Mitä tapahtuu, jos Kirsi tekee näin, ideoikaa, mitä kaikkea se aiheuttaa.
- Minkä vaihtoehdon Kirsi valitsee? Rengastakaa Kirsin vaihtoehto. Perustelkaa yhteinen valintanne. A. B. C. D tai muu Mikä?.
- 1. Miksi hän valitsee tämän vaihtoehdon? 2. Miksi hän ei valitse muita vaihtoehtoja?

Lukustrategiat

Aktiivinen ote lukemiseen: tekniikoita ja rutiineja

Hyvä lukija käyttää strategioita monipuolisesti eikä ole aina tietoinen niiden käytöstä.

Heikko lukija tarvitsee ohjausta ja paljon toistoja.

Dia Anna-Kaisa Heinonen 2021

1. Ennen lukemista
2. Lukemisen aikana
3. Lukemisen jälkeen

Jatketaan seuraavassa tapaamisessa välineaineluonteen tarkastelua....